

නවමො පාඨො

වතනාරො මාණවකා

එකසමීං කිර ගාමෙ වතනාරො මාණවකා සිප්පං උගගණ්හිතුං එකසස ආචරියසස සනතිකං අගමංසු. තෙසු එකො වෙජ්ජසඤ්ඤව එකො ජොතිසඤ්ඤව උගගණ්හි. එකො පන ගීතකලාසු අතිව පියො අහොසි. තසමා සො ගීතසඤ්ඤං උගගණ්හිතුමාරහි. ඉතරො වාදපීයො වාචා නිපුණො හොති. තෙන සො තකකසඤ්ඤං පරියාපුණි. තෙ වතනාරො'පි ජනා වතනපට්ඨතෙනහි ආචරියං ආරාධෙනා අතනනො අතනනො සඤ්ඤ සමඤ්ඤා හුඤ්ඤා න චිරෙනෙ'ව සිපුගගහණං නිට්ඨපෙසුං. තතො ගුරුපුජං ව කඤ්ඤා සකගෙහං ගනතුකාමො ආචරියං වඤ්ඤා මගගං පටිපජ්ජංසු. තෙ තෙසු තෙසු සිප්පෙසු කොට්ඨපතනා විය මඤ්ඤමානා අහෙසුං. අපි ව, තෙ සඤ්ඤානිපුණා බුද්ධිමනනා සමානාපි ලොකවොහාරං අජානනතාය අතිධාවනතාය ව කිච්චා'කිච්චෙවසු පමාණකාරිනො න අහෙසුං.

(පාලිපාඨමඤ්ඤපථී)

පද මාලාව

එකසමීං	(ස.නා)	- එක්
මාණවකා	(නා)	- තරුණයෝ
සිප්පං	(නා)	- ශිල්ප
උගගණ්හිතුං	(තු)	- ඉගෙන ගන්නට
සනතිකං	(නි)	- සමීපයට
අගමංසු	(ක්වි)	- ගියහ
තෙසු	(ස.නා)	- ඔවුන් අතර
වෙජ්ජසඤ්ඤං	(ස)	- වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රය
ජොතිසඤ්ඤං	(ස)	- නැකැත් ශාස්ත්‍රය
උගගණ්හි	(ක්වි)	- උගත්තේය
ගීතකලාසු	(ස)	- ගීත කලාවන්හි
ගීතසඤ්ඤං	(ස)	- ගීත ශාස්ත්‍රය
උගගණ්හිතුමාරහි	(සං)	- ඉගෙනීමට පටන් ගත්තේය
ඉතරො	(ස.නා)	- අනෙකා
නිපුණො	(නා)	- දක්ෂ
වාදපීයො	(ස)	- වාදයට කැමති
තකකසඤ්ඤං	(ස)	- තර්ක ශාස්ත්‍රය
පරියාපුණි	(ක්වි)	- උගත්තේය
වතනපට්ඨතෙනහි	(ස)	- වත් පිළිවෙතින්
ආරාධෙනා	(කි)	- සතුටු කරන්නාහු

සමඝා	(නා)	-	සමත් වුවාහු
සිපුගහණං	(ස)	-	ශිල්ප ඉගෙනීම
නිට්ඨපෙසුං	(කි)	-	නිම කරවූහ
ගුරුපුජං	(ස)	-	ගුරු පුජාව
සකගෙනං	(ස)	-	සිය නිවස
ගනතුකාමො	(නා)	-	යනු කැමති
පටිපජ්ජංසු	(ක්‍රි)	-	පිළිපත්හ
කොට්ඨපතතා	(කි)	-	කෙළවරට පත්වුවාහු
මඤ්ඤමානා	(කි)	-	හඟිනු ලබන්නාහු
සඝට්ඨපුණා	(ස)	-	ශාස්ත්‍රයෙහි දක්ෂ වූවෝ
ලොකවොහාරං	(ස)	-	ලෝක ව්‍යවහාරය
අජානනතාය	(ත)	-	නො දන්නා හෙයින්
අතිධාවනතාය	(ත)	-	ඉක්මවා යන හෙයින්
කිච්චාකිච්චෙසු	(ස)	-	කළ යුත්ත නො කළ යුත්තෙහි
පමාණකාරිනො	(ත)	-	පමණ දන්නවුන්

අභ්‍යාස

1. 'චත්තාරො මාණවකා' ඡේදය සිංහලට නගන්න.
2. ඡේදය ඇසුරෙන් පහත ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු ලියන්න.
 - i. චත්තාරො මාණවකා කිං කිං උගණන්තිංසු?
 - ii. වාදප්පියො කසමා තකකසඝට්ඨං පරියාපුණි?
 - iii. තෙ කිං කඝවා ආචරියං ආරාධෙසී?
 - iv. කිං ලොකවොහාරං නාම?
 - v. කසමා තෙ කිච්චාකිච්චෙසු පමාණකාරිනො න අහෙසුං?

වාක්‍ය රචනය II

උක්ත, කර්ම, ආධ්‍යාත සහිත ව වාක්‍යයක් වර්තමාන කාලයෙන් ලියන ආකාරය ඉහත පාඩමෙහි උගත්තෙමු. මෙහි දී තවදුරටත් එම වාක්‍ය කාලයට අනුව ලියන ආකාරය ඉගෙන ගනිමු. පහත සඳහන් වාක්‍ය බලන්න.

- මනුසෙසා රුකං ඡන්ති. (මිනිසා ගස කපයි)
- මනුසෙසා රුකං ඡන්ති. (මිනිසා ගස කැපුවේය)
- මනුසෙසා රුකං ඡන්තිසසති. (මිනිසා ගස කපන්නේය)

ඉහත නිදසුනෙහි එක ම වාක්‍යය වර්තමාන, අතීත හා අනාගත යන කාලවලට අයත් ව ලියා ඇත. වාක්‍ය රචනයේ දී ප්‍රධාන කාල තුනට අයත්වන සේ වාක්‍ය ලිවීමේ

හැකියාව තිබිය යුතු ය. ඒ සඳහා ඉතා සරල ක්‍රමය වන්නේ වාක්‍යයෙහි එන අවසාන ක්‍රියා පදය වෙනස් කිරීම යි. වර්තමාන කාල වාක්‍ය සඳහා ක්‍රියා පදය වත්තමානා ආධ්‍යාත විභක්තියෙන් ද අතීත කාලය හැඟවීමේ දී අප්පනනී විභක්තියෙන් ද අනාගත කාලය සඳහා හවිස්සන්ති විභක්තියෙන් ද තැබිය යුතු ය.

හීයෝ රවිචාරෝ අහොසි.
අප්ප වන්දවාරෝ භවති.
සුවෙ කුප්චාරෝ හවිස්සති.

අහං පාඨාලයං අගමි.
අහං පාඨාලයං ගච්ඡාමි.
අහං පාඨාලයං ගච්ඡස්සාමි.

එදිනෙදා ව්‍යවහාරයේ දී භාවිතයට ගන්නා අදහස් පාලි භාෂාවෙන් ද ප්‍රකාශ කළ හැකි ය. ඒ සඳහා ඉහතින් දක්වන ලද වාක්‍ය පෝෂණය කළ යුතු ය. වාක්‍යයක් වඩාත් රසවත් හා දීර්ඝ කිරීම පිණිස එකතු කරන අංග කිහිපයකි.

නිපාත

ලිංග, විභක්ති, වචන අනුව වෙනස් නො වන පද විශේෂයක් වාක්‍ය කුළ දක්නට ලැබේ. ඒවා නිපාත නම් වේ. අනෙක් නාම හා ක්‍රියාපද මෙන් මේවා වර්තමානයෙන් නැත. එනිසා ම ඒවා අව්‍යය යනුවෙන් ද හැඳින්වේ. නිශ්චිත විභක්තියක වර නො නැගුන ද බොහෝ නිපාතවලට වෙන් වූ අර්ථ පවතී. කාලාර්ථය, ස්ථානාර්ථය, සම්බන්ධාර්ථය, අවධාරණාර්ථය, ප්‍රශ්නාර්ථය යනු අර්ථ කිහිපයකි. ඇතැම් නිපාත හුදෙක් පදපූරණය සඳහා පමණක් භාවිත වේ. විවිධ අදහස් ප්‍රකාශ කිරීම, වාක්‍යය අංග සම්පූර්ණ කිරීම හා භාෂාවේ අලංකාරය යනාදී කරුණු සඳහා මෙම පද භාවිතය වාක්‍ය රචනයේ දී ඉතා වැදගත් වේ.

කාලාර්ථය,

තෙ සුවෙ පානො ගාමමහා නිකම්භස්සනති.
මයං හීයෝ සායං අට්ඨිං අගමිමහ.

ස්ථානාර්ථය,

යත් දෙවො න වස්සති, මයං තත්ථ වසාම.
ත්ථිං ඉතො අපෙහි.

සම්බන්ධාර්ථය,

සො අමෙහති සද්ධිං වාපිං ගමිස්සති.
කුමෙහ කුමාරීහි සහ වනං ගච්ඡථ.

අවධාරණාර්ථය,

සා නාරී පාතො එව උධගිනිවා හතනං පචි.
නසසති වත හො ලොකො.

ප්‍රශ්නාර්ථය

කිං ත්වං තප් නභායිසසසි?
තෙ කුමාරා කුහිං වසිසසනති?

ඉහත ආකාරයට නිපාත භාවිතයෙන් වාක්‍ය පෝෂණය කරමින් අවශ්‍ය අර්ථ ප්‍රකාශ කළ හැකි ය. පාලියෙහි නිතර යෙදෙන නිපාත කිහිපයක් මෙසේ ය.

න	- නැත	කුහිං	- කොහි
වත/වෙ	- ඒකාන්තයෙන්	ව	- ද
පන	- වනාහි	සුවෙ	- හෙට
මා	- එපා	පුන	- නැවත
සදා	- සැමදා	වා	- හෝ
යාව	- යම්තාක්	පාතො	- උදැසන
සදධිං	- සමග	තාව	- ඒතාක්
දිවා	- දවල්	සහ	- සමග
යදා	- යම් කලෙක	අස්ස	- අද
සවෙ	- ඉදින්	තදා	- එකල
හියො	- ඊයේ	සකිං	- වරක්
ඉධ	- මෙහි	පච්ඡා	- පසුව
සායං	- සවස	එසු	- මෙහි
අනෙතා	- ඇතුළේ	ආම	- එසේය
තප්	- එහි	උපරි	- මත්තෙහි
එවං	- මෙසේ	තත්‍ර	- එහි
අථ	- ඉක්බිති	අදා	- ඒකාන්තයෙන්
කදා	- කවදා	අථවා	- නොහොත්
සනිකං	- හෙමින්	අනතරා	- අතරෙහි
එකදා	- එක් කලෙක	යථා	- යම්සේ
ඉතො	- මෙයින්	තතො	- එයින්/එතැනින්/ඉන්පසු/එහෙයින්
තථා	- එසේ	නිරියං	- සරස
කුතො	- කොතැනකින්	යහිං	- යම් තැනෙක
සමනතා	- භාත්පස	උදධං	- උඩ

උපසර්ග

ධාතුවකට හෙවත් ක්‍රියා මූලයකට මුලින් යෙදී එහි අර්ථයට විවිධ ආකාරයෙන් බලපෑම් කරන පද විශේෂය උපසර්ග නම් වේ. ඒවා ගණනින් 20කි.

ප, පරා, නි, නී, උ, දු, සං, වි, අව, අනු, පරි, අධි, අභි, පති, සු, ආ, අති, අපි, අප, උප යනු ඒ උපසර්ග විස්ස යි.

උපසර්ග භාෂාවේ යෙදෙන ආකාර තුනකි.

i. ධාතුවේ අර්ථය වැළැක්වීම.

ගව්‍යනි	(යයි)	ආගව්‍යනි	(එයි)
ගණහානි	(ගනියි)	උගණහානි	(උගනියි)

ii. ධාතුවේ අර්ථයට අනුව පැවතීම.

කමති	(යයි)	පකකමති	(යයි)
වාරයති	(වළක්වයි)	නිවාරයති	(වළක්වයි)

iii. ධාතුවේ අර්ථය වැඩි කිරීම.

සොහති	(බබළයි)	සුසොහති	(අතිශයින් බබළයි)
වැනුති	(වදියි)	අභිවැනුති	(වෙසෙසින් වදියි)

ධාතුවේ බාධක කොටි, කොටි තං අනුවතතනෙ, තමෙවඤ්ඤා විසෙසෙති, උපසගගති තිධා.

උපසර්ග පද යොදාගනිමින් වාක්‍ය දිගුකොට අලංකාර ව ලිවිය හැකි ය.

බුද්ධෝ රාජති.	පුරිසෝ ගව්‍යති.
බුද්ධෝ විරාජති.	පුරිසෝ අනුගව්‍යති.
සම්බුද්ධෝ ලොකෙ විරාජති.	සපුරිසෝ සම්බුද්ධං අනුගව්‍යති.

උපසර්ග දෙකක් සහිත පද

උප + සං + කමති	- උපසංකමති
අභි + උ + ගව්‍යති	- අභිඋගව්‍යති
අභි + නී + භරති	- අභිනීභරති
සු + සං + ධීතො	- සුසංධීතො
පති + ආ + ගව්‍යති	- පච්චාගව්‍යති
සු + දු + ජයං	- සුදුජයං

අභ්‍යාස

01. පහත සඳහන් වාක්‍ය නිපාත පද යොදා දීර්ඝ කොට ලියන්න.

- i. ධනවත්තා සුඛං ජීවන්ති.
- ii. දළිඳදා දුකඛං සයන්ති.
- iii. තෙ ඉදං සාධුකං මනසි කරොන්ති.
- iv. වොරො මම ඡත්තං ගණ්හාති.
- v. සීහො සීසං ධාවිත්වා වනං පච්ඡති.
- vi. මයං ගොණෙ ඛන්ධාම.
- vii. රථස්ස චකකානි සමං පරිවත්තන්ති.
- viii. තුමෙහ පුරතො ගච්ඡථ.
- ix. අහං අකාසං උලෙලාකෙමි.
- x. ත්වං තස්ස සීසං පහරසි.

02. පහත සඳහන් වාක්‍ය සිංහලට නගන්න.

- i. කචි මණයො කිණි.
- ii. අධිපති ආහාරං භුක්ඤ්ඤි.
- iii. වොරා ඔදනං ඛිපිංසු.
- iv. අහං ගිරිමහි නිසීදිං.
- v. ව්‍යාධියො මනුස්සෙ පීළෙසුං.
- vi. මයං ධම්මං ජානාම.
- vii. තුමෙහ ගරුතා සද්ධිං මනෙතථ.
- viii. අනිථී රුකඛං ආරුහති.
- ix. වාණිජා ජලනිධිමහි වරිංසු.
- x. කාකො ආකාසං උගගච්ඡි.

03. 'වත්තාරො පණ්ඩිතමාණවකා' කථාවෙහි සඳහන් සියලු නිපාත පද සහ උපසර්ග සහිත ආඛ්‍යාත පද උපුටා දක්වන්න.

04. පහත සඳහන් වාක්‍ය සුදුසු නිපාත යොදා සම්පූර්ණ කරන්න.

- i. සීහා ව්‍යග්ඝා වනෙ වසන්ති.
- ii. තෙ වදිංසු, කරිංසු.
- iii. දෙවො න වසසති.
- iv. තෙසං භාතරො වසන්ති?
- v. රුකඛා සන්ති, ඵලානි අපි සන්ති.
- vi. ත්වං නභායිස්සසි?
- vii. සො පාතොනදිං ගමිස්සති.
- viii. ත්වං නභායිස්සසි අහං නභායිස්සාමි.

05. පාලියට නගන්න.

- i. අපේ නෑයෝ මෙතැනින් ගමට ගොස් නැවත ආවෝය.
- ii. ළමයා පාර හරහා දිව ගියේය.
- iii. ගෙය හත්පස ගස් තිබෙයි.
- iv. තෝ දෑත් මෙතැනින් ගොස් හෙට දහවල් මෙහි එව.
- v. මාණවකයා නැකැත් බලා ම ගසට නැග්ගේය.